

OPĆINA JABLANICA

Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor

**Analiza ankete o zadovoljstvu privatnog sektora
uslugama javnog sektora**

Sadržaj

1. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	3
1.1.Uvod	3
1.2. Metodologija	3
2. OSNOVNE INFORMACIJE O ANKETIRANIM PODUZEĆIMA	4
3. STRUKTURA RADNE SNAGE I POTREBA ZA ZAPOSŁJAVANJEM	6
4. STANJE NA TRŽIŠTU RADNE SNAGE.....	8
5. ZADOVOLJSTVO PRIVATNOG SEKTORA KOMUNALNIM USLUGAMA	10
6. ZADOVOLJSTVO KVALITETOM I CIJENOM KOMUNALNIH USLUGA KOJE SU U NADLEŽNOSTI LOKLANE SAMOUPRAVE	13
7. ZAKLJUČAK ANALIZE	14

1. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

1.1. Uvod

Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor Općine Jablanica je u periodu od 21.12.2015. godine do 15.01.2016. godine provela istraživanje privatnog sektora o tržištu radne snage i planovima razvoja u narednih 3–5 godina, radom javne uprave te kvalitetom i cijenama komunalnih usluga.

Anketni obrazac upućen je na adresu svih privrednih subjekata koji svoju djelatnost obavljaju na teritoriji općine Jablanica, ukupno njih 210.

Nakon svih pokušaja i provedenih aktivnosti uspjelo se prikupiti ukupno 43 popunjena anketna obrasca. Na tom uzorku izvršeno je istraživanje i analiza.

Svrha istraživanja je da se ustanovi nivo zadovoljstva privatnog sektora uslugama općinske uprave i ostalim elementima važnim za poslovno okruženje kako bi se, u skladu sa nalazima i zaključcima ankete poduzeli konkretni koraci radi poboljšanja tog okruženja kao i pruženih usluga od strane općinske uprave.

Rezultati istraživanja kao i preporuke dobivene iz istog, biće pravci djelovanja Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor u 2016. godini na način da se preporuke pretoče u konkretne inicijative za poboljšanje poslovnog okruženja. Istraživanje nudi set podataka o firmama koje posluju na području općine Jablanica, konkretne potrebe privatnog sektora i pravce u kojima općinska uprava treba da djeluje kako bi se unaprijedio dijalog sa privatnim sektorom i poboljšalo poslovno okruženje.

Podaci iz istraživanja su predstavljeni broičano, procentualno i grafički, u zavisnosti od vrste i složenosti pitanja odnosno odgovora ispitanika.

1.2. Metodologija

Metodološki pristup istraživanja se zasniva na korištenju anketog upitnika kao neposredog načina prikupljanja podataka, sa definiranim pitanjima i kombinacijom unaprijed formulisanih ponuđenih odgovora kao i otvorenih odgovora. Upitnik se sastojao od tri grupe pitanja odnosno:

- osnovne informacije o preduzeću,
- struktura radne snage i potrebe za zapošljavanjem i opšte stanje na tržištu radne snage,
- poslovno okruženje, tj. pitanja o: zadovoljstvu privatnog sektora uslugama općinske uprave, zadovoljstvu privatnog sektora komunalnim uslugama, zadovoljstvu privatnog sektora cijenama komunalnih usluga te prijedlozi za suradnju sa Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor.

Pored odgovora na pitanje, u upitniku je ostavljena mogućnost da predstavnici privatnog sektora daju prijedlog za poboljšanje ili definišu podršku koja ima je potrebna u određenoj sferi poslovanja.

Anketa je provedena na uzorku od 43 poslovnih subjekata koji posluju na području općine Jablanica, od čega je 31 ispitanika registrirano kao samostalna djelatnost, a 12 poslovnih subjekata je registrirano kao društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o).

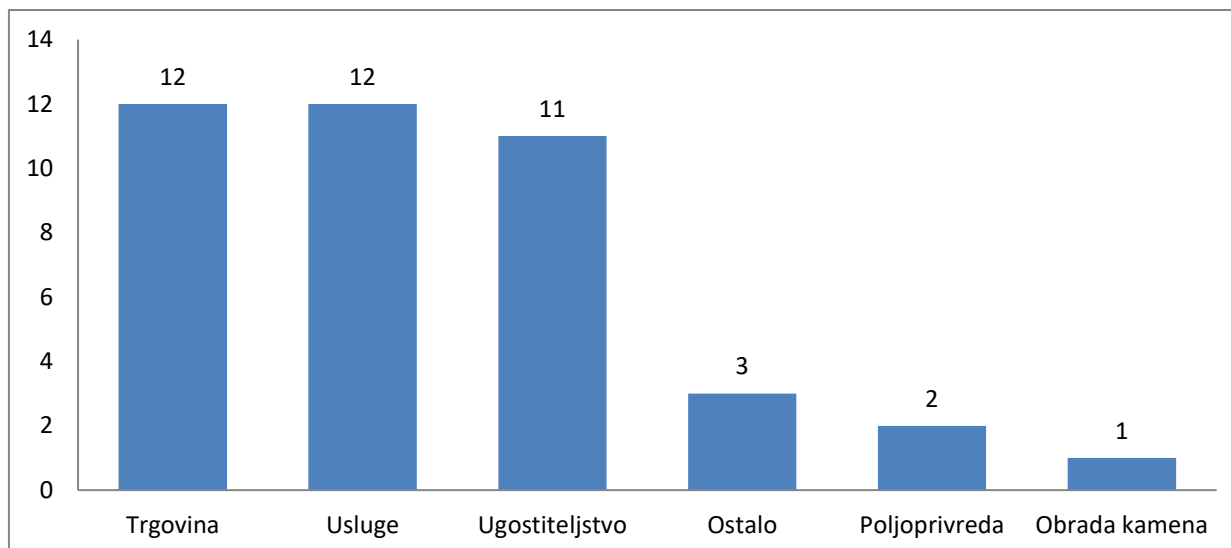
2. OSNOVNE INFORMACIJE O ANKETIRANIM PODUZEĆIMA

2.1. Vlasništvo

Od ukupno 43 anketiranih poduzeća, u privatnom vlasništvu je 41 ili 95 %, u javnom vlasništvu je dva ili 5 %.

2.2. Pretežna djelatnost

Najviše anketiranih poduzeća bavi se trgovinom (12 ili 28%) i pružanjem usluga (12 ili 28%). zastupljene su i ostale djelatnosti u manjim procentima, i predstavljen su na grafikonu.

Grafikon 1. Pretežna djelatnost anketiranih poduzeća

2.3. Prosječan godišnji prihod u protekle tri godine

Na pitanje su odgovorila 32 poduzeća. Od tog broja, 11 poduzeća (d.o.o. i d.d.) je navelo podatke o prosječnom godišnjem prihodu u protekle tri godine. Iznos prihoda se kretao u rasponu od 500.000,00 KM do 10.000.000,00 KM.

2.4. Broj zaposlenih u 2015.

Podatke o broju zaposlenih dostavilo je 35 poduzeća ili 81%. Ukupan broj zaposlenih u anketiranim poduzećima je 384 osobe

3. STRUKTURA RADNE SNAGE I POTREBE ZA ZAPOŠLJAVANJEM

3.1. *Da li u vašem poslovanju imate potrebe za sezonskim radnicima?*

Na ovo pitanje odgovorilo je 40 anketiranih poduzeća. Od toga 50% anketiranih poslodavaca (20) ima potrebu za sezonskim radnicima, dok 50% anketiranih (20) nema potrebu za sezonskim radnicima.

3.2. *U protekle tri godine, u proizvodnji / trgovini zabilježili ste:*

Odgovorilo je 39 anketiranih poduzeća. Većina anketiranih poduzeća, njih 63% (27) je navelo da se stanje nije značajno promijenilo, njih 20% (9) navelo je da je imalo porast, dok je 7% (3) navelo da je imalo pad u proizvodnji/trgovini.

3.3. *Da li ste imali priliku da investirate u razvoj vašeg preduzeća u protekle tri godine?*

Na pitanje je odgovorilo 39 poduzeća. 35% (15) poduzeća je navelo da je imalo priliku investirati u protekle tri godine u razvoj preduzeća, 56% (24) navelo je da nije imalo priliku investirati u razvoj preduzeća u protekle tri godine.

3.4. *Visina investicije u razvoj preduzeća u protekle tri godine (ukupno KM)*

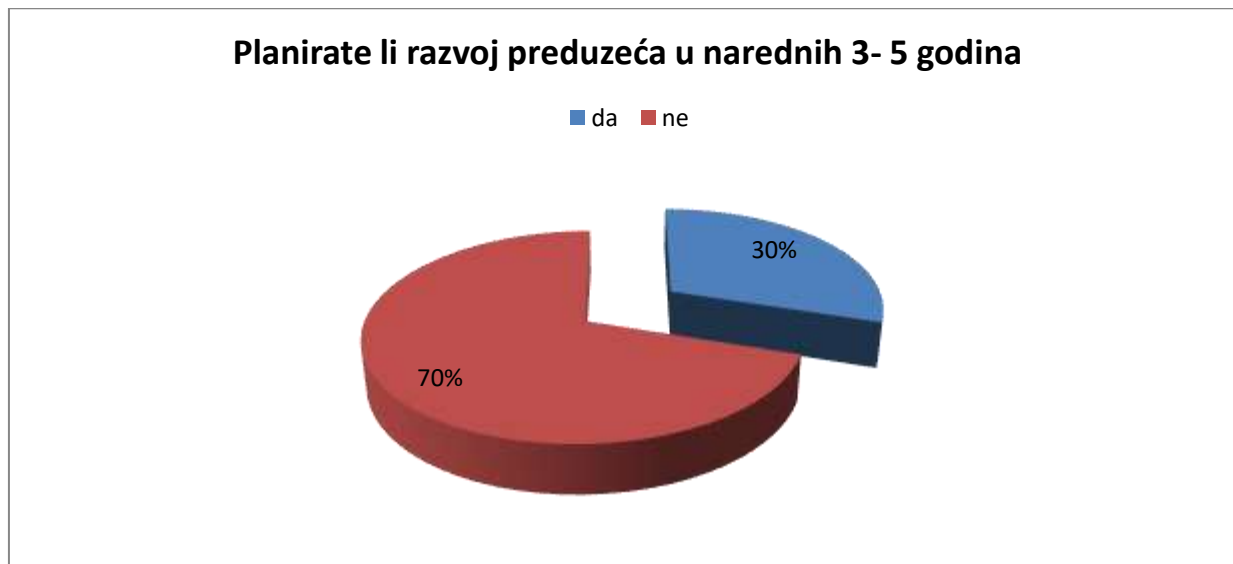
Na pitanje je odgovorilo 13 anketiranih preduzeća. Ukupna visina investicije u razvoj preduzeća kretala se od 20,00 KM do 1.000.000,00 KM.

Grafikon 2. Visina investicije u razvoj preduzeća

3.5. Planirate li razvoj preduzeća u narednih 3-5 godina?

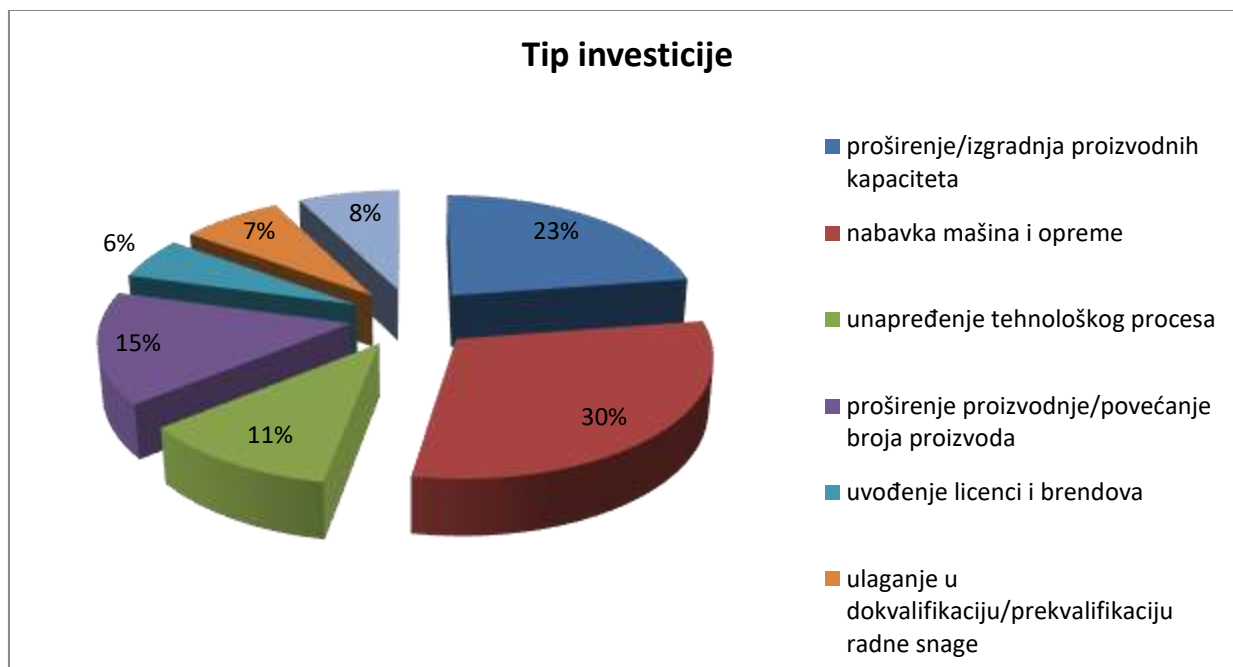
Na pitanje je odgovorilo 30% (13) poduzeća da planira razvoj preduzeća u narednih 3-5 godina.

Grafikon 3. Investiranje u razvoj preduzeća

3.6. Tip investicije (moguće izabrati veći broj odgovora)

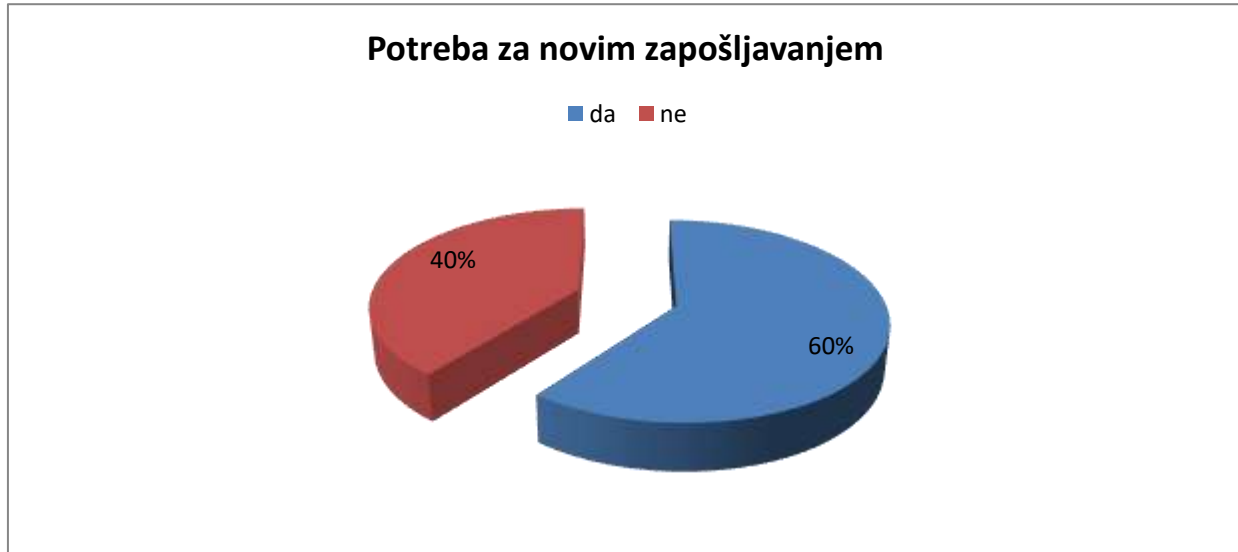
Na pitanje je odgovorilo 65% (28) anketiranih privrednih subjekata.

Grafikon 4. Tip investicije

3.7. Da li u narednih 3-5 godina očekujete da ćete imati potrebu za novim zapošljavanjem?

Na ovo pitanje odgovorilo je 38 anketiranih poduzeća. Od toga 60% anketiranih poslodavaca (23) očekuje da će imati potrebu za novim zapošljavanjem, dok 40% anketiranih (15) smatra da neće imati potrebu za novim zapošljavanjem

Grafikon 5. Planovi anketiranih firmi iz Jablanice za nova zapošljavanja u 2016. godini

Od firmi koje planiraju nova zapošljavanja u 2016. godini, 13 je navelo kadrove koje planira uposliti. Petnaest anketiranih firmi su odgovorile da im je potrebna podrška prilikom novog zapošljavanja, i to, u vidu sufinansiranja doprinosa i poticaja za zapošljavanje novih radnika.

3.8. Da li smatrate da na teritoriji općine Jablanica postoji kvalifikovana radna snaga koja može zadovoljiti vaše potrebe?

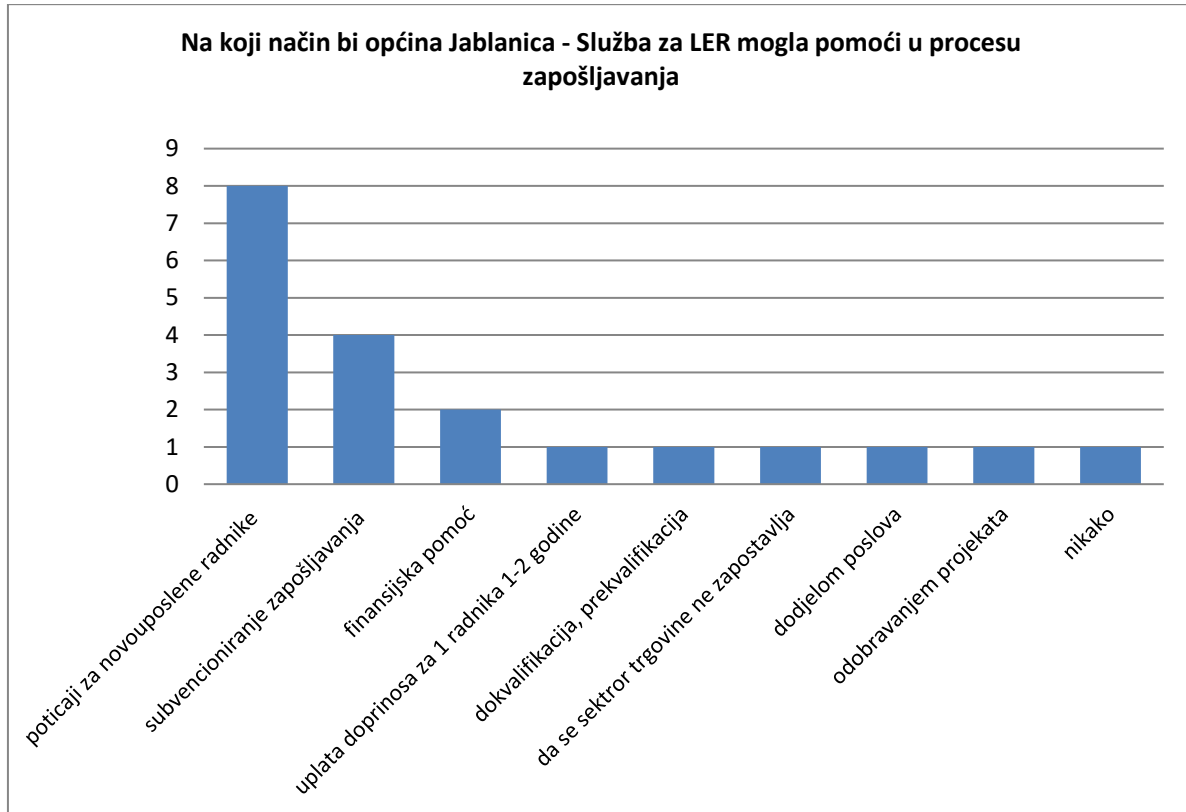
Na pitanje je odgovorilo 34 anketiranih (79%). Ukupno 76,7% anketiranih poslodavaca (33) smatra da na teritoriji općine Jablanica postoji kvalifikovana radna snaga koja može zadovoljiti njihove potrebe, dok 1 anketirani poslodavac smatra da na teritoriji općine Jablanica ne postoji kvalifikovana radna snaga koja može zadovoljiti njegove potrebe.

3.9. Da li obrazovne institucije na teritoriji općine Jablanica mogu da obezbijede dovoljan broj kvalifikovanih radnika za vaše potrebe?

Na pitanje je odgovorilo 31 anketiranih (72%). Ukupno 44,18% anketiranih poslodavaca (19) smatra da obrazovne institucije na teritriji općine Jablanica mogu da obezbijede dovoljan broj kvalifikovan radne snage za njihove potrebe, dok 28% (12) anketiranih poslodavaca smatra na teritriji općine Jablanica mogu da obezbijede dovoljan broj kvalifikovane radne snage za njihove potrebe.

3.10. Na koji način bi Vam općina Jablanica–Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor mogla pomoći u procesu zapošljavanja?

Na pitanje je odgovorilo 20 anketiranih (47%). Pregled predloženih načina pomoći u procesu zapošljavanja dat je u tabeli na Grafikonu 6.

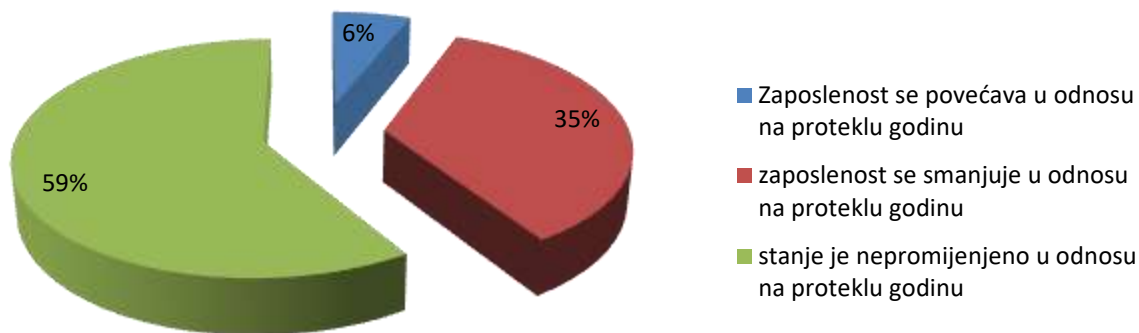
Grafikon 6. Način na koji bi općina Jablanica mogla pomoći u procesu zapošljavanja

4. OPŠTE STANJE NA TRŽIŠTU RADNE SNAGE

4.1. Kakvo je stanje na tržištu radne snage u općini Jablanica u 2015. godini?

Na ovo pitanje odgovorilo je 37 poslodavaca. 6% (2) poslodavca smatraju da se zapolsenost povećava u odnosu na proteklu godinu, njih 35% (13) smata da se zaposlenost smanjuje u odnosu na proteklu godinu, dok 59% (22) smatra da je stanje nepromijenjeno u odnosu na proteklu godinu.

Stanje na tržištu radne snage u općini Jablanica u 2015. godini

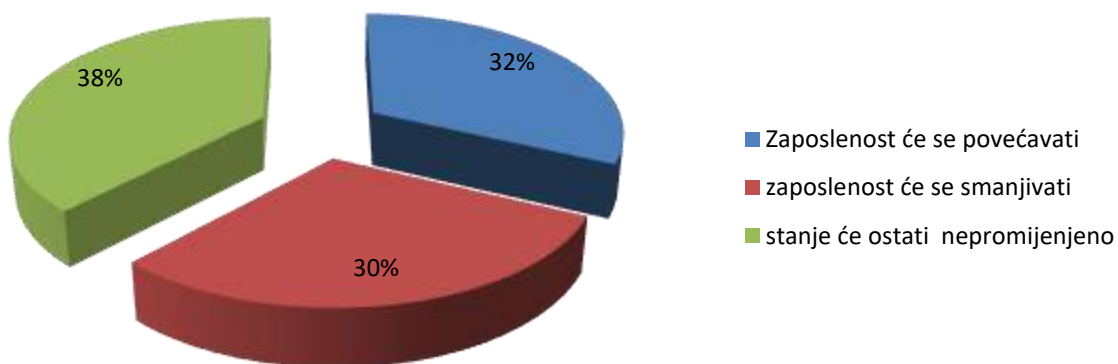

Grafikon 7. Stanje radne snage u općini Jablanica u 2015. godini

4.2. Kakva je vaša prognoza o kretanju na tržištu radne snage u narednih 3-5 godina?

Na ovo pitanje odgovorilo je 37 poslodavaca. 32% (12) poslodavca smatraju da se zaposlenost povećavati, njih 30% (11) smata da se zaposlenost smanjivati, dok 38% (14) smatra da će stanje ostati nepromijenjeno.

Kretanje na tržištu radne snage u narednih 3-5 godina

Grafikon 8. Stanje radne snage u općini Jablanica u 2015. godini

5. ZADOVOLJSTVO PRIVATNOG SEKTORA KOMUNALNIM USLUGAMA

5.1. Da li ste upoznati sa planovima infrastrukturnog razvoja općine (putem interneta, medija, direktnim uvidom na drugi način)?

Odgovorila su 32 poslodavca. Četrdesetijedan (41) % (13) njih je upoznato sa planovima infrastrukturnog razvoja općine, njih 59% (19) nije upoznato sa planovima infrastrukturnog razvoja općine.

5.2. Da li smatrate da su prilikom formulisanja i usvajanja godišnjih planova infrastrukturnog razvoja i unaprjeđenja komunalnih usluga u dovoljnoj mjeri uzimaju u obzir stavovi i mišljenje privatnog sektora?

Odgovorio je 31 poslodavac. Od toga 26% (8) njih smatra da se prilikom formulisanja i usvajanja godišnjih planova infrastrukturnog razvoja i unaprjeđenja komunalnih usluga u dovoljnoj mjeri uzimaju u obzir stavovi i mišljenje privatnog sektora, dok njih 74% (23) smatra da se prilikom formulisanja i usvajanja godišnjih planova infrastrukturnog razvoja i unaprjeđenja komunalnih usluga u dovoljnoj mjeri ne uzimaju u obzir stavovi i mišljenje privatnog sektora.

5.3. Da li je vaše preduzeće bilo u prilici da da svoj doprinos u tom procesu?

Odgovorila su 33 poslodavca. Od toga 21 % (7) njih bilo je u prilici da da svoj doprinos prilikom formulisanja i usvajanja godišnjih planova infrastrukturnog razvoja, dok 79% (26) poslodavaca nije bilo u prilici da da svoj doprinos u tom procesu.

5.4. Da li po vašem mišljenju općina ima kvalitetno uređenje podataka o infrastrukturi, vrsti i cijeni komunalnih usluga u poslovnim/industrijskim zonama i/ili parcelama koje se nude na prodaju i/ili korištenje potencijalnim investitorima?

Na ovo pitanje odgovor je dalo 30 poslodavca. Od toga 43% (13) smatra da općina ima kvalitetno uređenje podataka o infrastrukturi, vrsti i cijeni komunalnih usluga u poslovnim/industrijskim zonama i/ili parcelama koje se nude na prodaju i/ili korištenje potencijalnim investitorima, njih 50% (15) smatra da općina nema kvalitetno uređenje podataka o infrastrukturi, vrsti i cijeni komunalnih usluga u poslovnim/industrijskim zonama i/ili parcelama koje se nude na prodaju i/ili korištenje potencijalnim investitorima, dok 7% (2) nije upoznato sa stanjem.

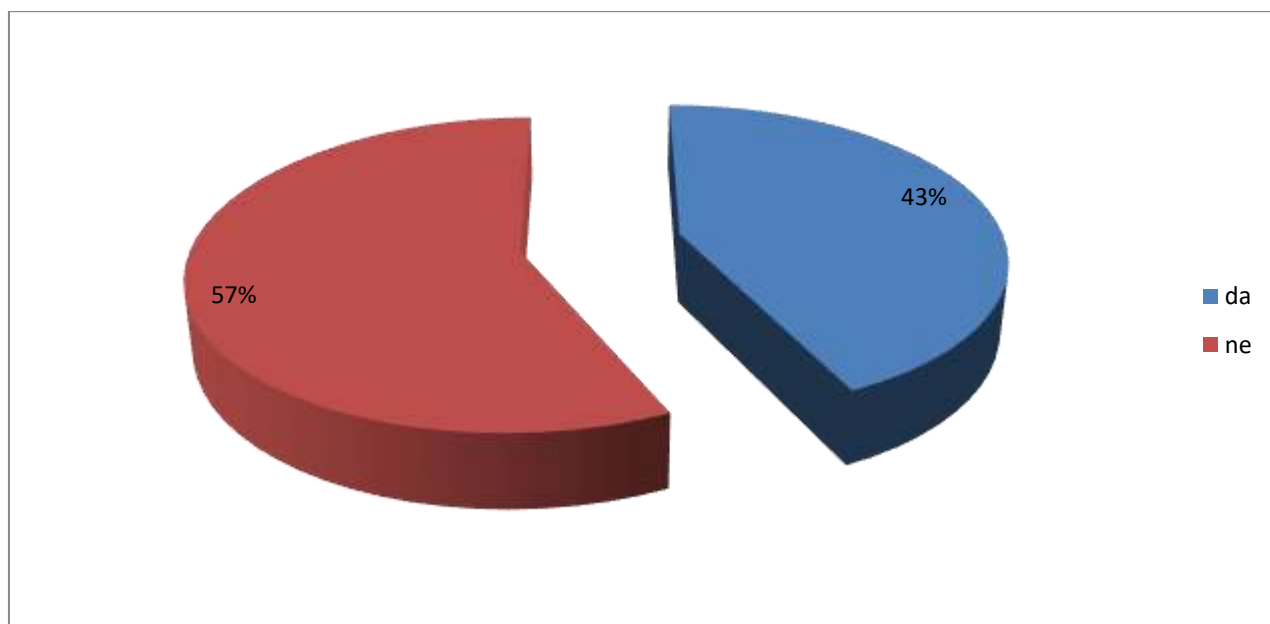
Grafikon 9. Stanje radne snage u općini Jablanica u 2015. godini

5.5. Da li je općinska uprava /Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor bila u stanju da vam pruži podatke o cijenama komunalnih usluga koje nisu u nadležnosti lokalne samouprave ?

Na ovo pitanje odgovor je dalo 27 poslodavca. Od toga 44% (12) smatra da je općinska uprava /Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor bila u stanju da im pruži podatke o cijenama komunalnih usluga koje nisu u nadležnosti lokalne samouprave, dok njih 56% (15) smatra da općinska uprava /Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor nije bila u stanju da im pruži podatke o cijenama komunalnih usluga koje nisu u nadležnosti lokalne samouprave

5.6. Da li je ste ikada bili u prilici da i sami zatražite takve podatke od općinske uprave i da li ste bili zadovoljni kvalitetom informacija?

Odgovorilo je dalo 28 poslodavca. Od toga 43% (12) odgovorilo je da, dok je 57% (16) dalo negativan odgovor na ovo pitanje.

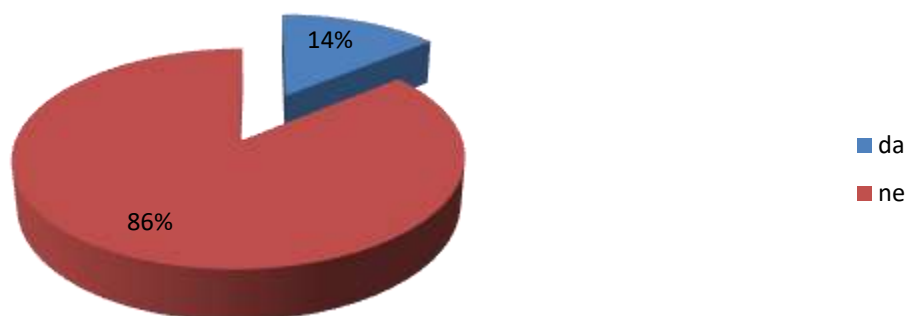

Grafikon 10. Zadovoljstvo korisnika kvalitetom informacija

5.6. Da li ste ikada koristili neki od postojećih mehanizama za informisanje i/ili žalbe građana i poslovnog sektora o cijeni komunalnih usluga?

Na ovo pitanje odgovor je dalo 28 anketiranih. Od toga 14% (4) bili su u prilici da koriste neki od postojećih mehanizama za informisanje i/ili žalbe građana i poslovnog sektora o cijeni komunalnih usluga, dok njih 86% (24) nikada nisu koristili neki od postojećih mehanizama za informisanje i/ili žalbe građana i poslovnog sektora o cijeni komunalnih usluga.

Da li ste ikada koristili neki od postojećih mehanizama za informisanje i/ili žalbe o cijeni komunalnih usluga

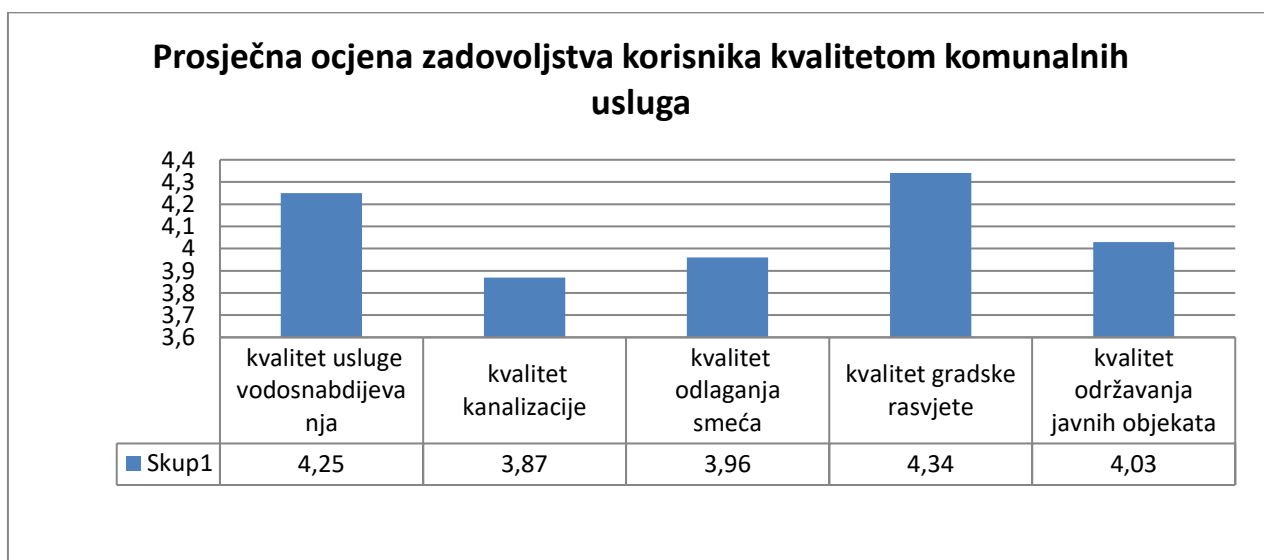

Grafikon 11. Korištenja mehanizama za informisanje i/ili žalbe o cijeni komunalnih usluga

6. ZADOVOLJSTVO KVALITETOM I CIJENOM KOMUNALNIH USLUGA KOJE SU U NADLEŽNOSTI LOKLANE SAMOUPRAVE

Od anketiranih poduzeća zatraženo je da ocjenom na skali 1 - 5 (1-nisam uopće zadovoljan/na, 5-veoma sam zadovoljan/na) ocijene kvalitetu komunalnih usluga prema privatnom sektoru.

O kvalitetu komunalnih usluga izjasnila su se 32 poslodavca. Najvišom prosječnom ocjenom 4,3 ocijenjena je usluga gradske rasvjete, ocjenom 4,25 ocijenjena je usluga vodosnabdijevanje, dok je najnižom ocjenom (3,8) ocijenjena kvaliteta kanalizacije. Struktura ocjena kao i prosječne ocjene za sve usluge predstavljene su na slikama. Prijedlozi za unaprjeđenje kvalitete komunalnih usluga i povećanje zadovoljstva korisnika komunalnim uslugama su: sniziti cijene usluga

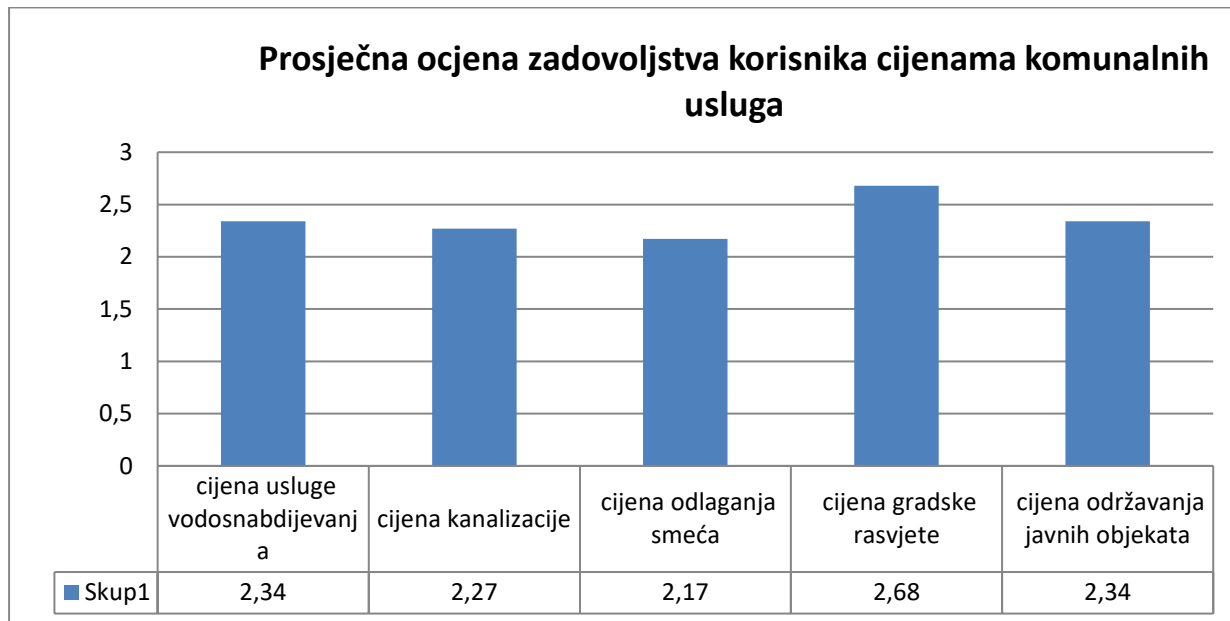

Grafikon 12. prosječna ocjena cijene komunalnih usluga

Od anketiranih poduzeća zatraženo je da ocjenom na skali 1-5 (1-previsoka, 5-previše niska) daju mišljenje o cijeni komunalnih usluga.

Na pitanje o cijeni komunalnih usluga odgovorilo je 29 anketiranih preduzeća.

Najnižom prosječnom ocjenom vrednovana je cijena odvoza smeća (2,17) dok je najvišom prosječnom ocjenom vrednovana je cijena gradske rasvjete.

Grafikon 13. prosječna ocjena cijene komunalnih usluga

7. ZAKLJUČAK ANALIZE

Provedeno istraživanje imalo je za cilj ustanoviti nivo zadovoljstva privatnog sektora radom javne uprave, poznavanje rada javne uprave, zadovoljstvo komunalnim uslugama i konkretne potrebe privatnog sektora na području općine Jablanica. Kroz detaljnu analizu je obrađeno svako pitanje. U ovom dijelu su izdvojeni najvažniji zaključci i preporuke ispitanika.

POTREBE I PRIORITETI ISPITANIKA U POSLOVANJU

Većina anketiranih poslodavaca (60%) planira nova zapošljavanja. Kao konkretnu moguću podršku ispitanici su izrazili potrebu za sufinansiranjem doprinosa kao i poticajima za zapošljavanje novih radnika. Prijedlozi mogućih inicijativa su:

- Dodjela poticaja za novouposlene radnike (40%),
- Subvencioniranje zapošljavanja,
- Dodjela finansijske pomoći,
- Dodjela poslova,
- Organizovanje dokvalifikacija, prekvalifikacija radne snage.

Na pitanje koja vrsta prekvalifikacije ili dokvalifikacije bi zadovoljila vaše potrebe odgovorilo je 10% ispitanika. Najveći dio ispitanika izrazio je potrebu za obukama iz oblasti građevine, ugostiteljstva i tradicionalnih starih zanata. Prijedlozi mogućih inicijativa su:

-Povezivanje s drugim institucijama koje nude obuke za odrasle i djelomično sufinansiranje obuka

Najveći broj anketiranih poduzeća izrazili su potrebu za financijskom podrškom/poticajima (70%). Naveli su da im je financijska podrška potrebna za: novo upošljavanje, ulaganje u mašine i opremu i proširenje pogona. Prijedlozi mogućih inicijativa su:

- dodatno informisanje poduzeća o svim postojećim programima sufinansiranja na kantonalnom i federalnom nivou
- kreiranje prijedloga poticajnih mjera na lokalnom nivou
- sufinansiranje sajamskih nastupa

ZADOVOLJSTVO ISPITANIKA RADOM LOKALNE SAMOUPRAVE

Ispitanici su se izjasnili (41%) da nisu u dovoljnoj mjeri upoznati sa uslugama općinske administracije prema privatnom sektoru. Prijedlozi mogućih inicijativa su:

- web - prezentiranje nadležnosti Službi
- prezentiranje nadležnosti službi na sjednicama LVK-a,
- putem radijskih emisija,
- općinskog biltena

ZADOVOLJSTVO KOMUNALNIM USLUGAMA

Na pitanje da li su upoznati sa planovima infrastrukturnog razvoja Općine 59% anketiranih poslodavaca nije upoznato sa planovima infrastrukturnog razvoja Općine. Sedamdesetidevet (79) % anketiranih nije imalo priliku da učestvuje u procesu prilikom formulisanja i usvajanja godišnjih planova infrastrukturnog razvoja i unaprjeđenja komunalnih usluga, njih 50% smatra da općina nema kvalitetno uređene podatke o infrastrukturi u poslovnim zonama.

Prijedlozi mogućih inicijativa su:

- bolja dostupnost ovih podataka na internetu
- intenzivnije uključivanje predstavnika privatnog sektora u radne grupe izrade planova infrastrukturnog razvoja

Analizu izradili:

Amela Muratović, Pomoćnik općinskog načelnika
šef Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor;
a.muratovic@jablanica.ba
telefon: 036/751-304

Jasminka Omanović - Služba za lokalni ekonomski razvoj
i investicije, finansije i trezor;
j.omanovic@jablanica.ba
telefon: 036/751-319

Zanin Murvat - Služba za lokalni ekonomski razvoj
i investicije, finansije i trezor;
z.murvat@jablanica.ba
telefon: 036/751-317

Omer Karić - Služba za lokalni ekonomski razvoj
i investicije, finansije i trezor;
o.karic@jablanica.ba
telefon: 036/751-308

POMOĆNIK NAČELNIKA

mr.sc. Amela Muratović, dipl. prav.